

Blochyn D.D.

German-Ukrainian Scientific Association in Germany
named prof. Yu. Boyko-Blochyn

THE LANGUAGE POSITION BY IVAN FRANKO: SPIRIT AND NATIONAL LANGUAGE

Summary

The article examines the status of literary language at the time of the appearance of the exited Ukrainian writer, scientist, critic, publisher, public, and political figure Ivan Franko and his concept of language and spirituality of the Ukrainian people.

Keywords: Ivan Franko, Ukrainian language, linguistic, consciousness, parapsychology, inner Spirituality, V. Samiylenko over language.

УДК 821.161.2-14В.Діденко

АКСІОЛОГІЧНІ Й ЕСТЕТИЧНІ ВИМІРИ «ТИХОЇ ЛІРИКИ» ВАСИЛЯ ДІДЕНКА

Будугай О.Д.

Білоцерківський національний аграрний університет

У статті йдеться про специфіку творення віршів українського поета 1960-1980 рр. Василя Діденка. Його поезії аналізуються в контексті естетичної течії «тихої лірики» в українській літературі. Окреслено основні мотиви віршів, визначено моральні цінності й самобутні естетичні орієнтації автора. Виявлено особливості поетики ліричних творів Василя Діденка для дорослих, звернено увагу на їхнє евфонічне багатство. Показано органічну естетичну єдність цих віршів із творами для дітей зі збірок «Степовичка», «Берізка».

Ключові слова: моральні цінності, поетика, «тиха лірика», вірш, образ, мотив, евфонія.

Постановка проблеми. В українському прекрасному письменстві поета Василя Івановича Діденка (03.02.1937 – 13.04.1990) науковці вважають представником естетичної течії «тихої лірики», «негучної поезії». Читачі сприймають В. Діденка передусім як автора текстів пісень «На долині туман», «Помереж мені, мила, сорочку», «Подем іду я». У доробку поета є 13 книг лірики, серед яких вирізняються дві збірки для малят: «Степовичка» (1965), «Берізка» (1975).

Однак уся поетична спадщина цього витонченого лірика ще не дійшла до читача. Значна кількість рукописних поезій ще не стала доступною широкому загалу через брак коштів на друк. Ці неопубліковані вірші зберігаються в архіві Василюва брата Віктора Діденка в м. Гуляйполі Запорізької області, на малій батьківщині митця. Частину поезій після смерті письменника земляки видали у збірці вибраних творів «Серцем, сповненим любов'ю» (1998) [7], а також у розділі «Вибрані поезії» книги, упорядкованої гуляйпільськими краєзнавцями-журналістами І. Кушніренком, В. Жилінським «Василь Діденко – поет, громадянин, редактор» (2007) [10].

Зарадити замовчуванню Діденкової творчої спадщини прагнуть земляки поета, мешканці Гуляйполя, Поліг, Запоріжжя. Краєзнавці В. Жилінський, І. Кушніренко, В. Скорик, О. Ємець, В. Федина, Г. Лютий, П. Дашевський та інші розкрили важливі штрихи біографії автора. Учителі у Запорізькому краї знайомлять школярів з доробком митця на уроках літератури. Для збереження пам'яті про поета і поширення його

спадщини серед читачів багато роблять бібліотекарі Запорізької області. Гуляйпільська районна бібліотека носить ім'я В. Діденка. Тут брат поета Віктор зустрічається з читачами, прагне зберегти для нащадків Василеве мистецьке слово.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про шістдесятництво як феномен, про окремих представників «тихої лірики» і специфіку цього мистецького явища вели мову в своїх дослідженнях В. Базилевський, Т. Головань, Т. Грибінченко, І. Дзюба, М. Домчук, В. Дончик, М. Ільницький, О. Каленченко, Г. Клочек, Ю. Ковалів, Т. Конончук, М. Коцюбинська, Т. Кремінь, О. Кривуляк, Н. Ксьондзик, Ю. Мендель, В. Моренець, М. Павлишин, В. Панченко, В. Слапчук, М. Сорока, Л. Тарнашинська, В. Цимбалюк, О. Шаргіна та ін. Вони довели непроминальне значення внеску цих письменників у вітчизняну й світову літературу.

Перші віршові спроби В. Діденка-студента були схвалені досвідченими поетами М. Рильським, А. Малишком, П. Вороньком, В. Сосюрою. Творчий доробок В. Діденка в контексті української літератури другої половини ХХ ст. у різні періоди історії аналізували С. Бисикало, О. Будугай, А. Будугай, П. Дашевський, О. Ємець, В. Жилінський, С. Крижанівський, І. Кушніренко, М. Лиходід, П. Мовчан, Є. Пилипчук, П. Ребро, А. Рекубрацький, В. Скорик, М. Сом, О. Стадніченко, М. Тараненко, В. Федина, В. Шевченко та ін.

Введення літературознавчого терміну «тиха лірика» в науковий обіг припадає на 1994 рік, коли В. Моренець запропонував це визначення

у своїй дисертації «Сучасна українська лірика: (особливості розвитку і логіка саморуху)». Він констатував, що у слові «тиха» науковці вбачали неоднорідне семантичне наповнення. Одні дослідники вважали цей епітет позитивним, таким, що означав «морально-філософське заглиблення» поезії. Інша частина науковців у зазначений термін вкладала негативний сенс, цей епітет вважала виявом «зниження громадянського» пафосу лірики» [12, с. 48].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Поет і журналіст А. Рекубрацький у своїй рецензії на збірку В. Діденка «Дивосвіти любові» наголосив: «Якось уже так повелося: коли заходить мова про поезію Василя Діденка, обов'язково відлунюється в тобі ранково-тремка, глибинно-народна мелодія пісні «На долині туман». Вона, наче світлячок, вабить читача, кличе познайомитися з поетичним світом автора» [13]. Власне саме про цю пісню критики завжди говорили найбільше. Однак на сьогодні художній феномен усієї лірики В. Діденка залишається для читача до кінця не розкритим. На нашу думку, специфіка Діденкової «тихої лірики» потребує детальнішого аналізу з урахуванням сучасних підходів до студій літературних явищ. Відтак **мета статті** – виявити аксіологічну й естетичну специфіку Діденкових віршів зі збірок «Рання ластівка» (1988), «Вродливий день» (1979), а також його творів для дітей як оригінального художнього явища. Провідним обрано біографічний метод дослідження, який допомагає з'ясувати особливий зв'язок життя й мистецького шляху письменника з його творами. Духовна біографія В. Діденка органічно поєднана з долею українського шістдесятництва. Тому важливим є також звернення до *духовно-історичного* методу, оскільки в ліриці досліджується ментальність, стан душі патріота.

Аксіологічні виміри лірики В. Діденка аналізуються з урахуванням того, як Р. Гром'як, Ю. Ковалів, В. Теремко пояснюють зазначений термін: «Аксіологія (грецьк. *аксіа* – цінність і *логос* – вчення) – в літературознавстві і мистецтвознавстві – вчення про художні цінності. На основі розуміння природи художніх цінностей літературознавці розробляють теорію літературної критики, сприймання та інтерпретації творів літератури, їх функціонування серед різних читачьких кіл» [11, с. 24].

Виклад основного матеріалу. Дослідник В. Цимбалюк зазначив, що «в плеяді поетів-шістдесятників виділилось оригінальне крило, пов'язане з іменами Володимира Підпалого, Петра Засенка, Василя Діденка, Володимира Лучука та інших, яке в літературознавстві назвали «тихою лірикою». Ця молода генерація поетів була опозицією до тогочасного режиму. Отримавши на короткий час можливість вільно висловлюватися й писати, вони взяли курс на розв'язання нової концепції людського існування, позбавлену декларативного патріотизму. Цей напрямок уособлював другу хвилю шістдесятників, остаточно утвердився в середині 60-х років ХХ ст. і був зорієнтований не стільки на інноваційну модерністську поезію, скільки на традиційну форму українського вірша, яка спиралася на традиції українського фольклору й Тараса Шевченка,

розвинену Максимом Рильським і Андрієм Малишком» [16, с. 64].

Аналізуючи ситуацію «внутрішньої еміграції» репрезентантів «тихої лірики», М. Домчук пише: «Слід зазначити, представники поезії цього напрямку в умовах панування тоталітарної ідеології найменше зазнали трансформацій, супротивних природі їхнього таланту, проте особиста доля кожного з них позначена драматизмом. Явище «тихої лірики» було викликане необхідністю розібратися в суспільних змінах і повернутися до справжніх витоків» [8, с. 18]. Доля В. Діденка теж складалася драматично. З ранніх літ «дитини війни» ніхто не стелив життєвий шлях килимами. Але його любов до батьків, рідного краю переборола гіркоту війни. У творі «**Суворе дитинство**» він пише: «Нам би сльозу найчистішу дитячу / Витерти знов голубим рушником. / Мамо, я сам у бур'ян заховався й не плачу, / Тішусь метеликів білим танком. / Ми вогняними літаками пропали. / Та від любові крила не віддалені. / Там, де застали люті бої, / Нас обнімали руки твої» [4, с. 54].

Діденкова душа щедро всотала і соки рідної землі, і материну пісню. І не завадило цьому босоного дитинство. Поет запитує себе і дивується: «Чомусь не люблять босоногості / Ті, що повзувані росли; / Ті, що не відали убогості / Ні в дні війни, ні будь-коли; / Ті, що з окіпної вологості / Втекли у затишні тили» [7, с. 12]. Поетика лірики В. Діденка самобутня і потребує ретельних студій. Уточнимо значення цього поняття. Авторитетом у студіях поетики визнаний літературознавець Г. Ключек. У своїй монографії «Поетика Бориса Олійника» Г. Ключек подав своєрідний вступ під назвою «Діалог із самим собою». У ньому уточнено мету й завдання праці. Автор веде полеміку із «внутрішнім опонентом», чий голос «часом буває нещадним» [9, с. 4]. Г. Ключек аналізує суть дефініції «поетика», підкреслює: «Ми рідко коли розглядаємо поетичний твір як художню цілісність. Чомусь вважаємо це за надмірність – за розкіш, без якої можна обійтись... Мрію колись взяти в руки книгу, в якій би ніхто і нікуди не поспішав. Хай у цій книзі буде лише кілька поетичних шедеврів. І щоб кожний з них супроводжувався ґрунтовним критичним розбором. Перекоаний, що такі книги вкрай потрібні читачеві» [9, с. 10]. Отже, в основі вивчення поетики Г. Ключек бачить *системний підхід до аналізу* окремого твору чи збірки.

У розділі монографії «Поетика морально-етичних категорій» розглянуто феномен «Материнство» як особливу категорію. У вірші Б. Олійника «Пісня про матір» дослідник звертає увагу на особливий смисл понять про те, що мати «продовжила життя», «прикрасила землю», «навчила дітей жити по совісті». «Треба відчути первісний смисл цих простих і звичних для нас понять – і тоді ми зрозуміємо поета, який поставив у центрі свого поетичного світу і, взагалі, у центрі всесвіту (космосу) матір. Це чисто художнє осягнення істини, і хоч воно не співпадає з істиною науковою (бо ж філософія не ставить матір у центрі всесвіту), все одно ми віримо поету» [9, с. 260].

Образ матері у свідомості шістдесятників тісно поєднаний з образом України. Згадаємо поезію В. Симоненка «Лебеді материнства», «Задивляюся у твої зіниці...», «Грудочка землі» та ін.

З особливою теплою пише про найріднішу людину і В. Діденко, чия збірка «Рання ластівка» починається віршами «В душі моїй одбився...», «Мати», «Тарас Шевченко». Починаючи сповідь, автор ніби щиро розкриває обійми читачеві, веде мову про основні цінності у своєму житті. А це Україна, рідна матір, Кобзар. Усі разом вони прищепили поетові вірність рідній мові: «Моє коріння – в мові / Трясил, Кармелюків. / У кремені й підкові – / Історія віків. / У сурем тоні міднім / Цвіте звитяг катран. / У кожнім звуці ріднім – / Любові океан» («В душі моїй одбився...») [5, с. 5]. У сонеті «Мати» В. Діденко вдається до прийому анафори, вживає ряд дієслів, які засвідчують невтомну працю неньки. Він прагне підкреслити, як багато любові дала вона синові і навчила найголовнішим моральним цінностям: «І народила. Й сповила. І слово / Навчила мовити. І напуття / Дала мені, щоб я своє життя / Не збур'янив, а скрасив колосково» [5, с. 6]. Мотив материнства звучить і в творах «Мати Україно» [5, с. 30], «Колиска» [5, с. 56]. У вірші «Матері» автор зізнається: «Зичиш синові світлої долі, / Руки ж схожі твої на ріллю. / От за них на всесвітнім роздоллі / Я тебе і найбільше люблю» [7, с. 71].

Коли народився у В. Діденка син Іван, поет вкотре з вдячністю за недоспані ночі звертається до своєї неньки у творі «Я знову згадую про матір» [7, с. 74]. Свою дружину Надію Тимофіївну він сприймає вже в новому ореолі молодої матері. Василь Іванович дуже тішився народженню сина і приділяв увагу його вихованню: «Ніжного, тихого, теплового вечора / Я у кімнаті не сплю. / Сина, якого іще не наречено, / Батьківським серцем люблю», – писав митець у поезії «Коханий» [5, с. 80]. Любити велику і малу батьківщину поет учив, оспівуючи вічні цінності українців, наші духовні константи. Серед них і дбайливе ставлення до всього живого. Батьківські уроки син добре засвоїв: на вінку від Івана на перепохованні поета в Гуляйполі містився зворушливий напис: «Спасибі тобі, батьку, за те, що навчив мене любити Україну».

Із темою материнства і батьківства органічно поєдналися Василеві вірші, присвячені татові, якого поет теж дуже шанував. Не всі шістдесятники мали щастя пізнати батьківську любов. Сиротами і напівсиротами їх зробила війна. Діденків друг студентської юності М. Сом був сиротою. Не зазнав тепла від батька і В. Симоненко, якого виховували мати й дід. Але В. Діденкові пощастило з батьком. Перший опублікований 1953 року в газеті «Вінницька правда» вірш В. Діденка «П'ятнадцятирічний капітан» зустрічаємо і в збірці «Вродливий день». Уже з перших рядків поезії поруч з ліричним героєм виникають образи батьків: «Ой у полі пшениця врожайна / Колосками киває мені. / Я до батька спішу, до комбайна, / Що не раз мені сниться вві сні. / Поведу корабля степового / океаном хлібів золотих... / Стане мати моя край дороги / І погляне, щаслива, сюди...» [4, с. 61]. У вірші «Батько» автор художньо переконливо й самобутньо оспівує чесноти свого тата, його працьовитість, скромність, сформованість сильного характеру. Він добирає різнопланові епітети до цього образу: «посивілий», «тихий», «грізний», «ніжний». Особливо виразно лунають слова про душу чесного

чоловіка: «Сивий батько. Тиша урочиста. / Череди і річка оддалік. / І пливе, як правда світла й чиста, / над землею дум його потік. / У душі то сонячно, то хмарно, / Бо душа – не поле й не соша. / Батько мій живе і жив немарно: / Вміє кривді дати одкоша!» [5, с. 17].

Строфи поезії, насиченої картинками з життя школярів, бентежать душу і на крилах дитинства відносять дорослого читача у минуле. Так, у вірші «Непохмурого літа» зі збірки «Рання ластівка» поет закликає однокласників «топтати стежини малі», піти до першої вчительки Насті Григорівни: «Нам би й зараз шукати зайців у малині, / Синій Гайчур ватагою вброд перейти. / Нам би й зараз, плекаючи мрії дитинні, / З мореплавцем Сіндбадом пливти і пливти» [5, с. 97]. Автор констатує: «Я провів у минуле студентські семестри, / Та цвіте ще у серці школярська весна» [5, с. 97]. Героєві радісно усвідомлювати, що немало цікавих подій відбулося в його шкільні роки. І були у нього гарні вчителі, хороші друзі, яких автор у вірші назвав поіменно: Ніна Ляськова, Ліда Вовченко, Володька Лютий, Мишко Ляшенко. Спогади дитинства світлі й легкі, бо нині поет відчуває в собі юну снагу: «Смутку, геть! Теплий дощ над Гуляйполем никне, / Гладить вітер, мов дівчина, чуб мій рудий. / Повз тополі гінкі, повз тини і повз вікна / Я землею іду – молодий, молодий!» [5, с. 97].

В. Діденко постійно відкриває у цьому широкому світі тонкі нюанси його барв, що читач дивується, як можна так влучно й колоритно підмічати ці деталі. Поет був від природи наділений унікальною якістю чистого дитячого відчуття світу, він сам був, ніби щира «доросла дитина». У довершеному творі «Край городу вишні білі», який не випадково увійшов до обох дитячих збірок «Степовичка» і «Берізка», автор показав прагнення людини до гармонії зі світом природи. Ліричний герой-хлопчик споглядає пейзаж дивної весняної краси – цвітіння вишень. Це архетипний для українців образ. Окреме дерево чи цілий вишневий садок ми сприймаємо як символ матері-України. Діти всотують красу вишень у цвіту з молоком матері, з перших кроків у рідному дворі, з народних пісень, із творів Кобзаря.

Але зима панувала не так давно, тому картина вишень у білому цвіту асоціюється в уяві з білим снігом. Однак працелюбні бджоли нагадують, що зима вже минула, настало тепло і пора праці на землі: «Край городу вишні білі / Нарobili заметілі – / Розметали пелюстки. / Понад луки, понад поле / Поспішають бистрі бджоли / Мед збирати залюбки» [3, с. 7]. Далі автор показує, що берегти усе, що дихає, закликає маленьку людину сама природа: «Я беру тоненьку гілку. / А вона: – Пусти, Васильку, – / Так почулося мені, – / Не ламай мойого цвіту: / Скоро-скоро бути літу – / Вродять вишеньки смачні» [3, с. 7]. Герой сприйняв мову дерева так, як відчув світ чистий душею хлопчик Ляоня з повісті В. Близнеця «Звук павутинки». Особливістю творчої манери В. Діденка є таке ж уміння змалювати тонку, як звук павутинки, матерію психіки, виявити в юній душі звучання струни, що закладе основу характеру.

Читач відчуває, що герой не буде ламати білосніжного цвіту. І не тільки тому, що вишенька пообіцяла, що «вродять вишеньки смачні», але

й задля краси на рідній землі. Форма діалогу між Васильком і вишневою гілкою дуже вдало показує, що людина не є царем природи, а частинкою її. Без органічної єдності з довкіллям людина приречена на екологічний крах. Ліричний герой чує вишеньку, чії пелюстки поет порівняв із заметіллю. Йому притаманні важливі риси української ментальності – сердечність (кордоцентризм) і злютованість-єдність із рідною землею (антеїзм). Поєднання символічних мікрообразів вишневого цвіту та працюваних «Божих комах» бджілок нагадує про «два крила» людської праці, про хрестоматійні «Троянди й виноград» М. Рильського, тобто поєднання красивого й корисного. Цей мотив вічний, тож вірш «Край городу вишні білі» даруватиме й далі естетичну насолоду читачеві.

Красу весни поет піднесено змальовує у поезії «**Коли тепло вертається**». Він увиразнює свій схвильований стан душі пестливими словами, вдається до персоніфікації: «Тієї, що у березні, / нема на річці криженьки. / Кульбабки жовті в березі / росю миють ніженьки. / Весна дзвенить, весна гуля, / вкриває листям пагілля. / Весна зими не слухає, / прозорим вітром дмухає» [3, с. 3]. Діти вчать у поета спостережливості, помічають фенологічні зміни в природі. Цьому сприяють зорові, слухові, тактильні образи. Милозвучність досягається гармонійним доббором голосних, приголосних. Асонанси орнаментують поезію, додають їй музикальності. Не випадково рядки творів В. Діденка стали піснями.

У 1964 році у всіх куточках СРСР голосом співака М. Кондратюка залунала оригінальна пісня на слова В. Діденка й музику Б. Буєвського «На долині туман». Цей текст є яскравим прикладом літературного твору, що став народною піснею. Вірш «**На долині туман**», на нашу думку, можна розглядати як зразок лірики для віку ранньої юності. У цій поезії «попід гору дівча ішло» та «мак червоний в село несло». Слово «дівча» у читача асоціюється з юнкою-підлітком, а не дорослою дівчиною на порі. Ліричний герой-хлопчина уявляється слухачеві теж дуже юним. Він залюблений у рідні пейзажі долини річки Гайчур, оповитої отим туманом, котрий «мак червоний в росі скупав». У перекладі з тюркської назва річки Гайчур із поетового дитинства означає «та, що вільно тече в степу». Саме таку незалежну назву отримала ріка. На її берегах осіли нащадки козаків і селян, котрі дали рідному поселенню волелюбну назву – Гуляйполе. Поет народився 3 лютого 1937 року в Гуляйполі, тут провів ранні роки дитинства, сюди ж повертав у свої студентські й зрілі роки. Назву міста він зятято писав через дефіс, як за часів Махновської вольниці – «Гуляй-Поле». Кожен рядок Діденкового вірша «На долині туман» нагадує про рідні пейзажі дитинства на березі Гайчура, в мікрорайоні Бочани.

Список літератури:

1. Базилевський В. Похвала Леонідові Талалаю / Володимир Базилевський // Базилевський В. Лук Одиссеї: статті, есеї, діалоги. – К.: Ярославів вал, 2005. – С. 348-362.
2. Будугай О. До ювілею Василя Діденка. Сайт «Ключ» – «Краща література юним читачам» Національної бібліотеки України для дітей. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/452>.
3. Діденко В. Берізка: збірка поезій / Василь Діденко. – К.: Веселка, 1975. – 20 с.
4. Діденко В. Вродливий день: лірика / Василь Діденко. – К.: Рад. письменник, 1979. – 111 с.

Автор часто вдається до самобутніх епітетів, оригінальних і влучних порівнянь, персоніфікації, пестливої лексики, звертань, які увиразнюють художній малюнок. Василеві друзі, земляки часто бачили його на лоні природи: біля річки, у степу, на лузі. Природа Василя Діденка зцілювала, давала наснагу творити. А до творчості митець ставився як до найголовнішого заняття у своєму житті, не міг довго працювати навіть у редакціях видань. Проте самовіддана робота над словом талановитого, але скромного поета з покоління «дітей війни» не могла забезпечити йому матеріальне існування. Автора відомих пісень знищила сіра проза нелегкого буття в тоталітарному суспільстві. Так, зокрема, стверджує його друг ще зі студентської лави – поет М. Сом: «Він був поет. Його убила проза» [7, с. 53]. Про майже постійну матеріальну скруту друга згадує і запорізький радіожурналіст В. Федина, оглядаючи своє листування з В. Діденком [15, с. 124].

В. Базилевський, аналізуючи «тихі вірші» Л. Талалая, пише: «Він не просто думає подробицями, він розкошує ними, втішається, подає їх у найрізноманітніших сполуках і варіаціях, з різних боків і в різних ракурсах. Ця ненаситість у відтворенні мікрокосму, обертання у «золоті подробиці життя» – домінантна складова його ліричної сили» [1, с. 349]. Таку ж увагу до деталей читач спостерігає у ліриці В. Діденка. Діденкові рядки свідчать про тонке відчуття краси рідної мови, рафінованої милозвучності, законам яких митець прагнув ніколи не зраджувати і закликав до цього своїх колег по перу. У листах, у подарованих друзям книгах В. Діденко ставив такі підписи: «Ніжний поет», «Син степу», «Друг Пегаса», «Товариш по Січі». Таким ніжним кордоцентристом читачі ХХІ століття певно й мають його сприймати.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, аксіологічні особливості лірики В. Діденка є тісно поєднаними з духовно-естетичним досвідом українців як етносу і духовною ситуацією доби шістдесятництва. Діденків ліричний герой постає перед читачем як трепетна душа, щиро відкрита світові й добрим людям. Для нього почуття любові до родини, до рідної природи органічно поєднане з долею України. У поглядах на призначення митця В. Діденко передусім цінує здатність до складання гарних віршів. Він вірно служив своєму головному призначенню Поета, був надзвичайно працюваним, хоча матеріального добробуту це заняття йому не принесло. Самобутність поезики, високий рівень художності лірики пояснюється увагою митця до промовистих деталей, умінням творити тонку ефонію, володіти цілим комплексом виражальних засобів. У подальших студіях актуальним може стати аналіз специфіки віршів В. Діденка, узятих з архіву родини письменника.

5. Діденко В. Рання ластівка: поезії / Василь Діденко. – К.: Рад. письменник, 1988. – 97 с.
6. Діденко В. Степовичка: збірка поезій / Василь Діденко. – К.: Веселка, 1965. – 16 с.
7. Діденко В. Серцем, сповненим любов'ю: вибране / Василь Діденко. – Гуляйполе: Гуляйпільська друкарня, 1998. – 97 с.
8. Домчук М. «Амплітуда поета – від землі аж до неба...». Володимир Підпалий у контексті шкільної програми / Мирослава Домчук // Дивослово. – 2004. – № 5. – С. 18-23.
9. Клочек Г. Д. Поетика Бориса Олійника: Літ.-критич. нарис / Григорій Клочек – К.: Рад. письменник, 1989. – 332 с.
10. Кушніренко І., Жилінський В. Василь Діденко – поет, громадянин, редактор / Іван Кушніренко, Володимир Жилінський – Запоріжжя: Дніпровський металург, 1997. – 224 с.
11. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
12. Моренець В. П. Сучасна українська лірика: (особливості розвитку і логіка саморуху): дис. ... докт. філол. наук.: 10.01.01 / Моренець Володимир Пилипович. – К., 1994. – 442 с.
13. Рекубрацький А. Дивосвіти Василя Діденка / Анатолій Рекубрацький // Комсомолец Запоріжжя. – 1969. – 25 вересня.
14. Сом М. Штрихи до портрета (Василь Діденко) / Микола Сом // Дивослово. – 1996. – № 2. – С. 52-53.
15. Федина В. Василь Діденко / Василь Федина // Письменники Запорізького краю. – Запоріжжя: Хортиця, 2002. – С. 119-124.
16. Цимбалюк В. Поет-шістдесятник Володимир Підпалий та його «тиха лірика» (до 75-річчя з дня народження) / Василь Цимбалюк // Українознавство. – 2011. – № 1. – С. 64-69.

Будугай О.Д.

Белоцерковский национальный аграрный университет

АКСИОЛОГИЧЕСКИЕ И ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ИЗМЕРЕНИЯ «ТИХОЙ ЛИРИКИ» ВАСИЛЯ ДИДЕНКО

Аннотация

В статье речь идет о специфике стихосложения украинского поэта 1960-1980 гг. Василя Диденко. Его стихотворения анализируются в контексте эстетического течения «тихой лирики» в украинской литературе. Обозначены основные мотивы стихов, определены нравственные ценности и самобытные эстетические ориентации автора. Выявлены особенности поэтики лирических произведений Василя Диденко для взрослых, обращено внимание на их эвфоническое богатство. Показано органическое единство этих стихов с произведениями для детей со сборников «Степнячка», «Березка».

Ключевые слова: нравственные ценности, поэтика, «тихая лирика», стихотворение, образ, мотив, эвфония.

Buduhai O.D.

Bila Tserkva National Agrarian University

THE AXIOLOGICAL AND AESTHETIC DIMENSION OF VASYL DIDENKO'S «QUIET LYRICS»

Summary

The article deals with the specifics of creating poems of the Ukrainian poet Vasyl Didenko (1960-1980). His poetry is analyzed in the context of the aesthetic trend of «quiet lyrics» in Ukrainian literature. The main reasons of the poems, the moral values and original aesthetic orientations of the author are determined. The features of Vasyl Didenko's poetics of the lyrical works for adults are revealed, attention is paid to their euphonic wealth. The organic aesthetic unity of these poems with works for children from the collections «Stepovychka», «Berizka» is shown.

Keywords: moral values, poetics, «quiet lyrics», poem, image, motive, euphony.